

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 27.2.2019
COM(2019) 152 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ

**Zpráva o pokroku v provádění doporučení Rady ze dne 20. září 2016 ke zřízení
vnitrostátních rad pro produktivitu**

1. ÚVOD A HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

Politiky na podporu růstu produktivity a zvyšování konkurenceschopnosti jsou prioritou pro členské státy, ale také pro Unii, a zejména pro eurozónu. Růst produktivity již několik desetiletí klesá a od nástupu hospodářské a finanční krize se dále zhoršuje. Odchylný vývoj v oblasti konkurenceschopnosti a produktivity v jednotlivých zemích eurozóny před krizí navíc přispěl k akumulaci makroekonomické nerovnováhy, jejíž náprava se ukázala jako zdoluhavá a nákladná. Vzhledem k tomu, že produktivita na vnitrostátní úrovni je hlavní hnací silou prosperity a růstu příjmů, má tento vývoj významné důsledky pro hospodářskou prosperitu a příjmovou nerovnost, jakož i pro hladké fungování hospodářské a měnové unie.

I přes určitý pokrok je třeba učinit více pro zvýšení ekonomické odolnosti eurozóny a pro přípravu Unie na řešení dlouhodobých problémů, jako je stárnutí obyvatelstva, globalizace a technologická změna. Politická opatření musí probíhat jak v členských státech, tak na úrovni Unie jako celku. Zvyšování produktivity představuje významný aspekt, který figuruje v roční analýze růstu a v doporučeních pro eurozónu.¹ Podpora provádění strukturálních reforem byla posílena prostřednictvím evropského semestru. Unie rovněž usiluje o podporu investic, zlepšení právního prostředí a dokončení jednotného trhu, jednotného digitálního trhu, unie kapitálových trhů, bankovní unie a energetické unie. Postup reforem v členských státech však byl nerovnoměrný a celkově příliš pomalý.

Navrhování a provádění politik zaměřených na zvyšování produktivity je náročné a vyžaduje silnou vnitrostátní odpovědnost, aby se dosáhlo úspěchu. Tyto politiky by měly být založeny na spolehlivých důkazech a měly by komplexně řešit složité faktory ovlivňující produktivitu, které jsou v každém členském státě do určité míry specifické. Proto zpráva pěti předsedů o dokončení evropské hospodářské a měnové unie² doporučila každému členskému státu eurozóny zřídit orgán, který bude odpovědný za sledování hospodářské konkurenceschopnosti a učiní politická doporučení v této oblasti. Účelem těchto orgánů je prosazovat a podporovat provádění strukturálních reforem poskytováním spolehlivého analytického základu a informací pro veřejné debaty. Vlády členských států mohou těžit z důkazů, které tyto orgány vytvářejí, a získat tak politickou a veřejnou podporu potřebným reformám.

Na základě návrhu Komise přijala Rada v září 2016 doporučení, kterým vyzývá členské státy eurozóny, aby do března 2018 zřídily vnitrostátní rady pro produktivitu.³ Doporučení je určeno členskými státy eurozóny, avšak členské státy mimo eurozónu se rovněž vyzývají, aby určily nebo zřídily obdobné subjekty. Rady pro produktivitu byly koncipovány jako objektivní, neutrální a nezávislé orgány v oblasti analýz a obsahu, které by mohly zkoumat problémy v oblasti produktivity a přispívat k tvorbě politiky založené na

¹ Evropská komise (2018) „Roční analýza růstu na rok 2019: Pro silnější Evropu tváří v tvář celosvětové nejistotě“, COM(2018) 770.

² Evropská komise (2015). Zpráva pěti předsedů: Dokončení evropské hospodářské a měnové unie.

³ Doporučení Rady ze dne 20. září 2016 ke zřízení vnitrostátních rad pro produktivitu (Úř. věst. C 349, 24.9.2016, s. 1).

důkazech. Na základě společných charakteristik a úkolů těchto rad by mohl každý členský stát rozhodovat o přesném uspořádání své vlastní rady pro produktivitu.

Doporučení Rady rovněž vyzývá Komisi, aby do dne 20. března 2019 vypracovala zprávu o pokroku při jeho provádění a o jeho vhodnosti. Tato zpráva je v souladu s uvedeným mandátem. Vychází z odpovědí na dotazník zaslaný zaměstnanci Komise jmenovaným radám pro produktivitu a členům Výboru pro hospodářskou politiku v prosinci 2018. Poskytuje přehled vývoje produktivity a konkurenceschopnosti v Unii a eurozóně, popisuje současný stav zřizování rad pro produktivitu ke konci roku 2018 a shrnuje spolupráci mezi radami pro produktivitu a úlohu Komise. Hlavní zjištění této zprávy jsou:

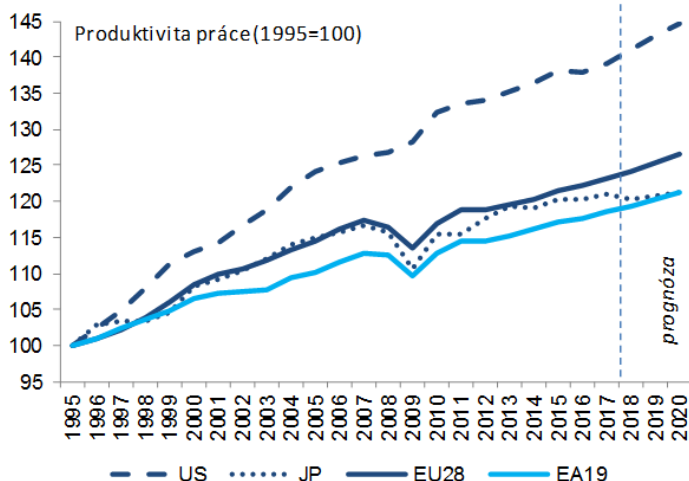
- **Vnitrostátní rady pro produktivitu jsou již zřízeny ve většině členských států eurozóny a počet rad se neustále zvyšuje.** V tuto chvíli má svou vlastní radu pro produktivitu zřízeno deset členských států eurozóny (Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Kypr, Litva, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko a Slovinsko). Zbývající členské státy eurozóny potvrdily svůj záměr rady pro produktivitu zřídit a některé z nich se již nacházejí v pokročilé fázi tohoto procesu (Malta, Řecko a Slovensko). Kromě toho podobné orgány určily nebo zřídily tři členské státy mimo eurozónu (Dánsko, Maďarsko a Rumunsko).
- **Existuje celá řada uspořádání, která si členské státy zvolily a která do značné míry odrážejí situaci v jednotlivých zemích.** Návrhy jmenovaných rad pro produktivitu se zdají být v zásadě v souladu s požadavky doporučení Rady. V několika případech však některé požadavky nejsou výslovně začleněny do vnitrostátních právních předpisů, například pokud jde o ustanovení k zajištění funkční autonomie a náležitého přístupu k informacím. Některé rady pro produktivitu mají také časově omezený mandát. Teprve se však uvidí, zda tyto faktory budou mít dopad na výkonnost příslušných rad pro produktivitu, neboť většina z nich je relativně nová a potrvá určitou dobu, než bude dosaženo výsledků.
- **Je povzbudivé, že některé rady pro produktivitu aktivně přispívají k domácím diskusím o problémech v oblasti produktivity.** V této oblasti jsou obvykle nejúspěšnější rady pro produktivitu, které se opírají o stávající orgány. Některé rady již vydaly své výroční zprávy a aktivně se účastní diskuse o produktivitě, mimo jiné pořádáním akcí, konferencí, pracovních setkání a zveřejňováním zpráv.
- **Evropská komise spustila síť pro rady pro produktivitu, která má usnadnit výměnu názorů, postupů a zkušeností a pomoci jim lépe zohlednit širší rozměr eurozóny a unijní rozměr.** Komise se domnívá, že rady pro produktivitu jsou významnými prostředníky a zástupci pro budování vlastní odpovědnosti za reformy v jednotlivých členských státech. Komise si bude pravidelně vyměňovat názory se všemi zúčastněnými radami pro produktivitu, a to i během zjišťovacích misí v rámci evropského semestru v členských státech.

2. PRODUKTIVITA A KONKURENCESCHOPNOST V UNII A V EUROZÓNĚ

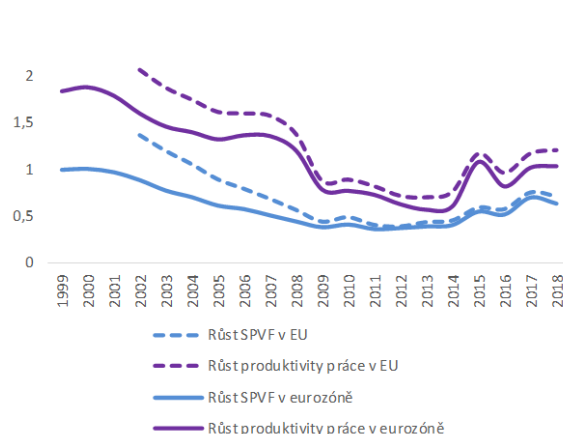
Růst produktivity práce v Unii a v dalších vyspělých ekonomikách zaznamenal pokles už v době dlouho před krizí. Ačkoli byla postižena většina vyspělých ekonomik, rozdíl v

produktivitě mezi Unií a USA se za poslední dvě desetiletí prohloubil (graf č. 1). Navzdory nedávnému zotavení se růst produktivity práce a souhrnné produktivity výrobních faktorů v Unii i eurozóně i nadále pohybuje pod úrovní před krizí (graf č. 2). Nedávné zlepšení navíc zastírá významné rozdíly mezi členskými státy.⁴ Rozdíly v růstu produktivity práce v celé Evropě souvisejí s faktory, jako je proces vyrovnávání rozdílů ze strany některých členských států; země s nižší počáteční produktivitou práce vykazují od roku 1995 v průměru vyšší růst produktivity (graf č. 3).

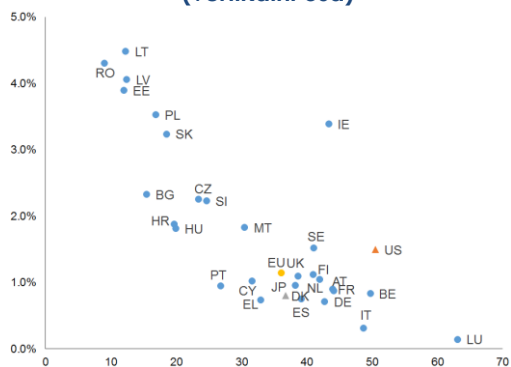
Graf č. 1: Produktivita práce v eurozóně a v zemích EU-28 v porovnání s USA a Japonskem

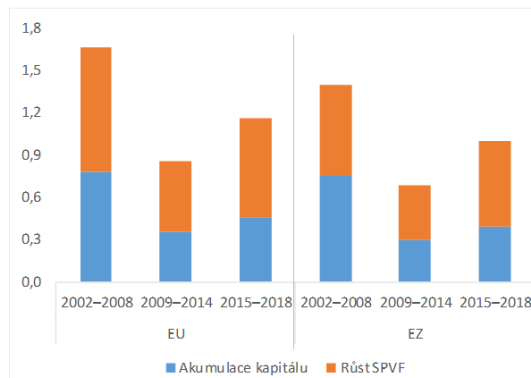
Graf č. 2: Růst produktivity práce a růst souhrnné produktivity výrobních faktorů

Graf č. 3: Produktivita práce v roce 1995 (horizontální osa) a průměrný růst produktivity v letech 1995–2017 (vertikální osa)

Graf č. 4: Příspěvky k růstu produktivity práce

Zdroj: AMECO. Poznámka: V grafu č. 3 se produktivita práce v roce 1995 měří ve standardech kupní síly.

Růst produktivity práce je určován produktivními investicemi a technologickým pokrokem, přičemž oba tyto faktory jsou stále poměrně slabé (graf č. 4). Technologický pokrok v Unii měřený růstem souhrnné produktivity výrobních faktorů se během období krize zpomalil a dosud se plně nevrátil na úroveň před krizí. Investice se během celosvětové hospodářské a finanční krize také snížily a dosud se plně nevrátily na původní úroveň. Rozhodná politická opatření na úrovni Unie (např. prostřednictvím investičního plánu pro Evropu) a na vnitrostátní úrovni přispěla k výraznému oživení investic, ty ale stále zůstávají nižší než před krizí.

⁴ Například v roce 2018 se růst produktivity pohyboval od -0,4 % v Lucembursku do 4,3 % v Polsku.

Růst produktivity se zpomalil a zároveň se zvětšila propast mezi využíváním technologického pokroku špičkovými a méně výkonnými společnostmi.⁵ Dokládá to i zvýšený rozdíl mezi úrovní produktivity nejvýkonnějších firem na trhu a nejméně produktivních firem, přičemž technologický pokrok je většinou přínosný pro vysoce výkonné firmy, které posílily své postavení na trhu. Naproti tomu nejméně produktivní podniky nejsou schopny rychle využívat novější technologie a zaostávají. Tento jev má také sociální důsledky, neboť větší odchylky v produktivitě mezi jednotlivými firmami mohou znamenat větší mzdové rozdíly v hospodářství jako celku, a tím i zvyšující se příjmovou nerovnost.

Makroekonomické, institucionální a regulační podmínky ovlivňují růst produktivity a konkurenceschopnost. Jedná se o tyto podmínky: i) udržitelné inovace a zlepšení úrovně vzdělání; ii) dobře fungující trhy práce a výrobků; iii) přístup k financování a účinné insolvenční rámce; a iv) příznivé hospodářské prostředí. V řadě členských států hrálo významnou úlohu v nevýrazném růstu produktivity několik faktorů, jako je zpomalení zavádění nových technologií, předpisy na trhu výrobků bránící hospodářské soutěži a špatně fungující trhy práce.^{6 7}

Podpora růstu produktivity vyžaduje cílené politiky založené na důkazech. Pokud jde o řešení problémů souvisejících s růstem produktivity, existuje prostor pro politická opatření jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni Unie. Vnitrostátní reformy by se měly zaměřit na zvýšení růstu produktivity a měly by zahrnovat cílená opatření na podporu investic, rozvoje dovedností a silnějších a lepších vazeb mezi systémy vzdělávání a podniky. Členské státy by kromě toho měly na jednotném trhu přijmout jak kolektivní, tak individuální odpovědnost za účelem realizace jeho plného potenciálu. Aby bylo možné správně určit problémy a možný dopad politik, musí být diskuse o politikách v oblasti produktivity a o strukturálních reformách založena na kvalitních informacích. Rady pro produktivitu mohou tudíž přispívat k diskusi založené na důkazech a sdílet osvědčené postupy související s jejich analytickou a nezávislou činností.

Politiky na podporu produktivity se řeší v rámci evropského semestru. Problémy související s růstem produktivity jsou do určité míry specifické pro jednotlivé země a neexistuje univerzální politický recept k jejich řešení. V roce 2018 obdržela většina členských států doporučení pro jednotlivé země ohledně politických opatření v oblasti, která se týká produktivity. Doporučení pro eurozónu na rok 2018 podobně vyzvalo členské státy eurozóny, aby upřednostnily reformy, které zvýší produktivitu a růstový potenciál.

⁵ OECD (2017), „The Great divergence(s)“, OECD Science, Technology and Innovation Policy Papers No. 39 (Velká divergence (velké divergence), Dokumenty OECD o politice v oblasti vědy, technologií a inovací, č. 39).

⁶ Anzoategui, Comin, Gertler a Martinez (2015), „Endogenous Technology Adoption and R&D as Sources of Business Cycle Persistence“, NBER Working Paper No. 22005 (Endogenní zavádění technologií a výzkum a vývoj jako zdroje trvání hospodářského cyklu, Pracovní dokument NBER č. 22005).

⁷ Certe, Fernald, Mojon (2016), „The pre-Great Recession slowdown in productivity“, Federal Reserve Bank of San Francisco, Working Paper 2016–08 (Zpomalení produktivity před velkou recesí, Federální rezervní banka v San Francisku, pracovní dokument 2016-08).

3. STAV ZŘIZOVÁNÍ VNITROSTÁTNÍCH RAD PRO PRODUKTIVITU KE KONCI ROKU 2018

Vnitrostátní rady pro produktivitu zřídilo deset členských států eurozóny a tři členské státy mimo eurozónu.⁸ V eurozóně jsou to Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Kypr, Litva, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko a Slovinsko; a ve třech členských státech mimo eurozónu, konkrétně v Dánsku, Maďarsku a Rumunsku. Devět zbývajících členských států eurozóny (Estonsko, Itálie, Lotyšsko, Malta, Německo, Rakousko, Řecko, Slovensko a Španělsko) oznámilo svůj záměr rady pro produktivitu zřídit a tento proces je v pokročilé fázi v Řecku, na Maltě a na Slovensku.⁹

Kromě Chorvatska se pět dalších členských států mimo eurozónu (Bulharsko, Česká republika, Polsko, Švédsko a Spojené království) **rozhodlo radu pro produktivitu nezřídit.** Ve většině případů odůvodňují své rozhodnutí na základě toho, že již mají orgány plnící některé nebo všechny úkoly uvedené v doporučení Rady.

Velký počet stávajících rad pro produktivitu byl jmenován teprve nedávno, a je tedy příliš brzy na to, aby bylo možné komplexně posoudit jejich dopad. V této souvislosti jsou v tomto oddílu hodnoceny hlavní charakteristiky rad pro produktivitu, zejména pokud jde o požadavky stanovené v doporučení Rady (tj. úkoly, které jsou jim uloženy; vysoký stupeň funkční autonomie a schopnost vypracovávat vysoce kvalitní a objektivní analýzy).

3.1. Institucionální uspořádání zřízených vnitrostátních rad pro produktivitu

Většina rad pro produktivitu určitým způsobem těží ze stávajících orgánů. Sedm členských států (Dánsko, Irsko, Litva, Nizozemsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko) již jmenovalo stávající orgány radami pro produktivitu a rozšířilo jejich mandáty na provádění plánovaných úkolů. Šest zbývajících členských států vytvořilo nové subjekty (Belgie, Finsko, Francie, Kypr, Lucembursko, Maďarsko), které se obvykle spoléhají na podporu stávajících struktur, např. odboru ministerstva nebo výzkumného ústavu (více podrobností viz tabulka č. 1).

⁸ Zdá se, že právní začlenění rad pro produktivitu je v těchto členských státech dokončeno, byť v některých případech jsou zapotřebí další kroky. Například ve Finsku a v Lucembursku je třeba přijmout interní předpisy rad pro produktivitu. Pokud jde o další chybějící kroky, jedná se o formální jmenování členů rady pro produktivitu v Belgii a Lucembursku.

⁹ Konkrétně se v prvním pololetí roku 2019 plánuje zveřejnění ministerského rozhodnutí, jímž bude orgán KEPE jmenován vnitrostátní radou pro produktivitu, v Úředním věstníku. Slovensko jmenovalo sekretariát rady pro produktivitu Institut pro strategie a analýzy (Inštitút pre stratégie a analýzy). Malta vyzvala orgán Kunsill Malti Għall-Iżvilupp Ekonomiku u Soċjali (Rada Malty pro hospodářský a sociální rozvoj), aby plnil funkce rady pro produktivitu. V obou případech však dosud nebyla přijata právní ustanovení nezbytná pro zakotvení vzniku rad pro produktivitu do právních předpisů.

Tabulka č. 1: stávající rady pro produktivitu a datum založení

	Název rady pro produktivitu	Datum vytvoření	Charakteristika
BE	Národní rada pro produktivitu (<i>Nationale Raad voor de Productiviteit / Conseil National de la Productivité</i>)	listopad 2018	nový orgán
CY	Kyperská rada pro hospodářství a konkurenceschopnost	červen 2018	nový orgán
DK	Dánské hospodářské rady	únor 2017	na základě stávajícího orgánu
FI	Finská rada pro produktivitu (<i>Tuottavuuslautakunta</i>)	říjen 2018	nový orgán
FR	Národní rada pro produktivitu (<i>Conseil National de la Productivité</i>)	červen 2018	nový orgán
HU	Národní rada pro konkurenceschopnost	říjen 2016	nový orgán
IE	Národní rada pro konkurenceschopnost	březen 2018	na základě stávajícího orgánu
LT	Ministerstvo hospodářství a inovací	4. čtvrtletí 2017	na základě stávajícího orgánu
LU	Národní rada pro produktivitu (<i>Conseil National de la Productivité</i>)	září 2018	nový orgán
NL	Nizozemský úřad pro analýzu hospodářské politiky (CPB) (<i>Centraal Planbureau</i>)	duben 2017	na základě stávajícího orgánu
PT	Rada pro produktivitu (<i>Conselho para a Produtividade</i>)	březen 2018	na základě stávajícího orgánu
RO	Rada pro hospodářské plánování (CEP) v rámci Národní komise pro strategie a prognózy	srpen 2018	na základě stávajícího orgánu
SI	Úřad pro makroekonomické analýzy a rozvoj (IMAD) (<i>Urad RS za makroekonomske analize in razvoj</i>)	duben 2018	na základě stávajícího orgánu

Zdroj: Na základě odpovědí na dotazník zaslaný zaměstnanci Komise jmenovaným radám a členům Výboru pro hospodářskou politiku v prosinci 2018.

Všechny rady pro produktivitu mají časově neomezené mandáty s výjimkou rad v Portugalsku a na Kypru. Rada pro produktivitu v Portugalsku byla jmenována na dvouleté období a rada na Kypru na tříleté období, a pokud jejich mandát nebude prodloužen, tyto orgány přestanou existovat. Podle doporučení Rady by rady pro produktivitu měly vykonávat svou činnost nepřetržitě.

Z hlediska organizační struktury existují v zásadě dva modely, které členské státy přijaly:

- V prvním případě radu tvoří několik členů vybraných z akademického prostředí, hospodářských sdružení, svazů, vládních orgánů a/nebo jiných orgánů veřejného sektoru a v jejím čele stojí předseda nebo prezident ((Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Kypr, Lucembursko, Maďarsko¹⁰ a Rumunsko). Počet členů se pohybuje od čtyř (Finsko a Dánsko) do šestnácti (Irsko) a jedná se o neplacené zaměstnance (s výjimkou Dánska), i když mohou obdržet náhradu za účast na zasedáních. Rada dostává technickou a/nebo administrativní podporu od vládního orgánu (Finsko, Irsko, Kypr a Maďarsko), veřejného orgánu, který není orgánem vládním (Francie,

¹⁰ V případě Maďarska radě pro produktivitu předsedá ministr financí.

Lucembursko a Rumunsko), nebo skupiny odborníků jmenovaných pro tento úkol (Belgie a Dánsko).

- Jinde je funkce rady pro produktivitu svěřena orgánu, jako je výzkumný ústav (Nizozemsko a Slovinsko), nebo odboru ministerstva (Portugalsko), který je řízen placeným ředitelem nebo předsedou, který pracuje na plný úvazek a disponuje vlastními zaměstnanci.¹¹

3.2. Funkční autonomie

Funkční autonomie má zásadní význam pro to, aby rady pro produktivitu dokázaly získat důvěryhodnost a přispět k vnitrostátní debatě. Nezávislé vysoce kvalitní ekonomické analýzy politických výzev mohou zvýšit transparentnost a posílit politický dialog v rámci členských států. Doporučení Rady proto považuje za zásadní, aby rady pro produktivitu měly ve vztahu k veškerým veřejným subjektům zabývajícím se tvorbou a prováděním politik v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti v daném členském státě funkční autonomii. Tento aspekt je důležitý, protože rady pro produktivitu jsou obecně závislé na vládních strukturách a zdrojích a není pro ně snadné etablovat se jako nestranné orgány.

V několika případech je funkční autonomie zaručena právními předpisy. Předpisy, jimiž se zřizují rady pro produktivitu, výslovně zakotvují funkční autonomii rad pro produktivitu v Belgii, Finsku, Lucembursku, Nizozemsku a Slovinsku.

Všechny rady pro produktivitu uvedly, že o svém pracovním programu rozhodují samostatně. Kromě toho jejich výzkum zřejmě nevyžaduje před zveřejněním schválení na politické úrovni (nebo některou jinou formu procesu vnějšího schvalování). Pokud však jde o rady pro produktivitu, které jsou součástí struktury ministerstva, vzhledem k absenci jakéhokoli ustanovení, které by podpořilo jejich funkční autonomii (Portugalsko a Litva), je pravděpodobné, že schvalování výroční zprávy se bude řídit standardními schvalovacími postupy ministerstva. Skutečné výsledky rad pro produktivitu při poskytování nezávislých a relevantních analýz a sdělování jejich výsledků transparentním a vyváženým způsobem ve všech případech ukážou, zda je požadavek na vysoký stupeň funkční autonomie v rámci doporučení Rady splněn.

Rady pro produktivitu by měly mít rovněž přístup k nezbytným informacím, aby mohly vykonávat svůj mandát. Tři členské státy (Belgie, Lucembursko a Rumunsko) zaručují přístup rady pro produktivitu k informacím na základě právních předpisů. Některé další rady pro produktivitu plánují podepsat memorandum se statistickým úřadem členského státu, v němž se nacházejí, aby si zajistily přístup k informacím (Finsko). I když tyto právní předpisy ve většině případů neexistují, rady pro produktivitu mají za to, že mají dostatečný přístup k údajům a informacím.

Vhodná kritéria způsobilosti, která musí členové/vedení rady pro produktivitu splňovat, mohou rovněž posílit míru funkční autonomie. Cílem je přispět k zajištění kvality a nezávislosti výstupů rady pro produktivitu. Takovými kritérii mohou být akademická

¹¹ Litevská rada pro produktivitu je poněkud výjimečná, neboť sestává ze dvou analytiků na plný úvazek v rámci odboru pro hospodářskou politiku litevského Ministerstva hospodářství a inovací.

kvalifikace (Nizozemsko a Slovinsko), know-how v této oblasti (Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Maďarsko, Nizozemsko a Rumunsko), kritéria pro zamezení střetům zájmů (Belgie a Dánsko) a zajištění vyváženého zastoupení zúčastněných stran (Irsko).

3.3. Úkoly

Úkoly zadané jmenovaným radám pro produktivitu jsou v zásadě v souladu s doporučením Rady. Rady pro produktivitu jsou pověřeny plněním dvou hlavních úkolů: i) diagnostikovat a analyzovat vývoj produktivity a konkurenceschopnosti v daných členských státech a ii) nezávisle analyzovat politické výzvy v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti. V souladu s bodem 6 doporučení Rady zahrnuje mandát všech rad pro produktivitu kromě maďarské také vydání výroční zprávy. Po vydání výročních zpráv, které jsou hlavním nástrojem rad pro produktivitu k podnícení diskuse o produktivitě, většina z nich plánuje organizovat informační činnosti, jako jsou akce nebo pracovní setkání.

Mandáty některých vnitrostátních rad pro produktivitu mají specifické rysy. Například součástí mandátu belgické rady pro produktivitu je studie dopadu a provádění doporučení evropských orgánů v oblasti produktivity a konkurenceschopnosti. Ve Francii a v Litvě rady pro produktivitu plánují zahrnout do svých výročních zpráv doporučení, zatímco irská rada může vydat i jiné zprávy než výroční zprávu s doporučeními ohledně opatření nutných ke zlepšení konkurenceschopnosti. Kyperská rada pro produktivitu má za úkol vést dialog se zúčastněnými stranami o klíčových otázkách konkurenceschopnosti a produktivity.

3.4. Schopnost vypracovávat vysoce kvalitní a vyvážené analýzy

Klíčovým aspektem práce rad pro produktivitu je provádět hospodářské a statistické analýzy s cílem poskytnout informace pro veřejnou diskusi o politikách zaměřených na zvyšování produktivity. Podle odpovědí na dotazník Komise jsou rady pro produktivitu schopny provádět výzkum samy nebo prostřednictvím svých podpůrných orgánů.

Rady pro produktivitu, které se opírají o stávající orgány, mohou obecně vycházet z vlastních výsledků v oblasti vysoce kvalitní analýzy a již přešetřily problémy související s produktivitou v rámci plnění úkolů rad pro produktivitu (Dánsko, Irsko, Nizozemsko, Portugalsko a Slovinsko). Rady v Irsku a Dánsku již své výroční zprávy vydaly, zatímco několik dalších se připravuje. Jako příklady dalších relevantních analýz lze uvést bilanci výsledků v oblasti konkurenceschopnosti zveřejněnou irskou radou v roce 2018, jejímž cílem je srovnat výsledky Irska v oblasti konkurenceschopnosti s ohledem na řadu vybraných zemí. Rada pro produktivitu v Nizozemsku rovněž vypracovala studie zabývající se otázkami, jako jsou rozdíly v produktivitě podniků a návratnost vysokoškolského vzdělávání. Členové některých rad pro produktivitu jsou vysoce renomovaní akademičtí pracovníci, což by mělo zaručit kvalitu a relevantnost jejich analýz a zvýšit věrohodnost výstupů. Většina rad pro produktivitu je navíc rovněž schopna zadávat studie třetím stranám.

Aby se zajistilo vyvážené zastoupení různých názorů, mohou rady pro produktivitu vést konzultace s relevantními zúčastněnými stranami, měly by však zůstat nestranné. Podle doporučení Rady by rady pro produktivitu zejména neměly tlumočit pouze či převážně názory

a zájmy konkrétní skupiny zúčastněných stran. V případě Irska a Maďarska jsou odborové svazy a hospodářská sdružení v radách pro produktivitu přímo zastoupeny. Všechny ostatní rady uvedly, že vedou konzultace se zúčastněnými stranami buď formálně (Belgie, Francie, Kypr, Litva, Lucembursko a Rumunsko), nebo neformálně (Dánsko, Finsko, Nizozemsko, Portugalsko a Slovinsko).

4. SPOLUPRÁCE MEZI VNITROSTÁTNÍMI RADAMI PRO PRODUKTIVITU A ÚLOHA KOMISE

Vzhledem k přeshraniční povaze problémů v oblasti produktivity je spolupráce mezi radami pro produktivitu opodstatněná, zejména v eurozóně. Zpráva pěti předsedů v tomto duchu vyzvala k vytvoření systému rad pro produktivitu v eurozóně, který by sdružoval vnitrostátní orgány a Komisi.

Zřízené rady pro produktivitu si začaly vyměňovat názory na otázky a postupy související s produktivitou. Od roku 2017 Komise uspořádala několik akcí (pracovních setkání a konferencí) s cílem vytvořit síť rad pro produktivitu. Tato síť, jejíž vznik Komise usnadnila, se snaží podporovat spolupráci mezi vnitrostátními radami pro produktivitu tím, že jim pomáhá vyměňovat si názory a osvědčené postupy a podněcovat diskuse týkající se produktivity a konkurenceschopnosti v členských státech a zároveň zohledňovat širší rozměr eurozóny a Unie. Počítá se s pravidelnými pololetními zasedáními společně s další výměnou názorů, která je umožněna prostřednictvím specializované virtuální aplikace pro vytváření sítí. V neposlední řadě Komise rovněž zajistí dobrou spolupráci a doplňkovost s Globálním fórem pro produktivitu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.

Nezávislé odborné znalosti rad pro produktivitu lze využít v rámci evropského semestru a postupu při makroekonomické nerovnováze. Studie a analýzy vypracované stávajícími a renomovanými orgány, které byly jmenovány radami pro produktivitu, byly hojně využívány v rámci evropského semestru. Jak je uvedeno v doporučení Rady, Komise si bude pravidelně vyměňovat názory se všemi zúčastněnými radami pro produktivitu, a to i během zjišťovacích misí.

5. ZÁVĚRY

Tato zpráva je úvodním posouzením formálních prvků, které jsou charakteristické pro jmenované rady pro produktivitu. Vychází z požadavku v rámci doporučení Rady, aby Komise vypracovala zprávu o pokroku při provádění doporučení a o jeho vhodnosti. Na základě informací poskytnutých členskými státy se nezdá, že by v současnosti byla potřebná revize doporučení Rady.

Je povzbudivé, že většina členských států eurozóny své vnitrostátní rady pro produktivitu zřídila a ostatní mají v úmyslu tak učinit v blízké budoucnosti. Rady pro produktivitu mají velký potenciál k tomu, aby poskytly informace pro diskuse o politikách zaměřených na zvýšení produktivity a konkurenceschopnosti a usnadnily jejich provádění prostřednictvím vyšší vnitrostátní odpovědnosti za programy reforem. Činnost rad pro

produktivitu může konkrétně podpořit reformy potřebné ke zlepšení sbližování a odolnosti v eurozóně, a tím doplnit strukturu správy a řízení eurozóny.

Členské státy, které ještě své vnitrostátní rady pro produktivitu nejmenovaly, by měly proces jmenování dokončit co nejdříve. Užitečnost těchto orgánů byla prokázána v mnoha zemích v Evropě i ve světě. Jmenované rady pro produktivitu v některých členských státech jsou renomované subjekty s prokázaným vlivem ve vnitrostátní diskusi na téma produktivity. V jiných členských státech musí rady pro produktivitu svůj profil ještě etablovat. Vzhledem k problémům v oblasti produktivity v Evropě se očekává, že rady pro produktivitu pomohou zvýšit odpovědnost za politická opatření podporující produktivitu na vnitrostátní úrovni, na úrovni eurozóny i na úrovni Unie. Tato odpovědnost je rovněž významná z hlediska programu na podporu reforem, který Komise navrhla¹² v souvislosti s víceletým finančním rámcem.

Na plné zhodnocení účinnosti vnitrostátních rad pro produktivitu je ještě příliš brzy. V mnoha případech byly tyto orgány teprve nedávno oficiálně jmenovány a jejich plný dopad ukáže teprve další vývoj. Další posouzení bude proto provedeno během prvního roku poté, co se funkce ujme příští Komise, přičemž bude podána zpráva o nejdůležitějších aspektech zjištěného vývoje a proběhne další hodnocení charakteristiky a činnosti rad.

¹² Viz COM(2018) 391 final týkající se návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení programu na podporu reforem.